

WatchDog vs. propaganda în reflectarea actualității externe în presa locală
JurnalTV, Moldova1, PrimeTV, TV8, ProTV, Primul în Moldova, NTV, RTR

Subiectul lunii: **Decembrie 2022**

SPAȚIUL SCHENGEN - „NU” PENTRU ROMÂNIA

Extinderea Spațiului Schengen nu va avea loc pentru România și Bulgaria. Ministrul austriac de interne Gerhard Karner a declarat joi dimineață, înaintea Consiliului JAI, că va vota împotriva extinderii Spațiului Schengen. Olanda și Austria au votat împotriva aderării celor două țări, deși Bucureștiul avea sprijinul Olandei. Olandezii nu au acceptat însă intrarea Bulgariei și cele două țări au fost analizate la pachet. Croația a obținut undă verde și va intra în Schengen. Președinta Parlamentului European, dezamăgită că România și Bulgaria nu au fost primite în Schengen -

Președinta Parlamentului European, Roberta Metsola, a transmis că este foarte dezamăgită de decizia de amânare a aderării Bulgariei și României la spațiul Schengen. „Ambele țări sunt pregătite și merită să facă acest pas. În numele Parlamentului European, fac apel la Consiliul European să acționeze și să se asigure că este găsit un compromis. Abia atunci suntem cu adevărat uniți”, a transmis Roberta Metsola.

SUBIECTUL ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

CANALELE CU AUTORITATE VS CELE DE PROPAGANDĂ

RUSIA SE VA BUCURA DE ÎNCĂ O NEDREPTATE FĂCUTĂ ROMÂNIEI

subiectul în presa străină

Ministrul de Interne Lucian Bode a declarat, joi, după votul negativ primit de România pentru Schengen, că este un vot „împotriva Uniunii Europene”. Principiile „au fost călcate în picioare”, spune ministrul, care a precizat că „aderarea la Spațiul Schengen rămâne obiectivul de țară al României”. „Un moment de cumpănă nu doar pentru România, dar pentru UE în ansamblul ei. Am fost martorii modului în care principiile care stau la baza UE au fost umbrite de interese politice interne ale unui stat membru. Astăzi, Austria este singura țară care s-a opus aderării României la Schengen, după ce inițial a confirmat că susține această aderare. Este o decizie profund injustă pentru România și cetățenii români care au arătat un sentiment profund pentru consolidarea proiectului european. Este o decizie care desconsideră cu bună știință faptul că prevederile actului de aderare au fost îndeplinite și concluziile unor misiuni de aderare. Este o decizie care afectează credibilitatea noastră a tuturor ca uniune de reguli și principii. Este inacceptabil să schimbi reguli în timpul procesului. Problemele interne cu care se confruntă Austria nu pot fi imputate României.

Am demonstrat asta cu cifre. România nu poate fi sancționată nemeritat pentru situația internă din Austria. Am oferit soluții, sprijin, dar nu suntem noi responsabili de situația din Austria”, a declarat, la Bruxelles, Lucian Bode. Iohannis: România nu se oprește aici. Aderarea la Schengen este obiectivul nostru strategic și nu ne vom opri până nu îl vom atinge

Președintele Klaus Iohannis spune că România merita să primească un vot favorabil în consiliul JAI de astăzi, pentru aderarea la Schengen, și că țara noastră nu se va opri până când nu-și va atinge acest obiectiv. „Lipsa consensului de astăzi în ceea ce privește aderarea României la Schengen, pe fondul opoziției Austriei, este profund nedreaptă pentru țara noastră și cetățenii români. România merita să primească un vot favorabil. O confirmă datele solide, rezultatele misiunilor recente de evaluare ale statelor membre și instituțiilor europene”, a spus Klaus Iohannis. „Un singur stat membru a ales să ignore aceste realități și să blocheze unanimitatea europeană, în mod inexplicabil și dificil de înțeles pentru întreaga Uniune Europeană. Atitudinea regretabilă și nejustificată a Austriei din cadrul reuniunii de astăzi riscă să afecteze unitatea și coeziunea europene, de care avem atât de multă nevoie mai ales în actualul context geopolitic”, a continuat el. Siegfried Mureșan: Trebuie să repunem aderarea la Schengen cât mai curând pe agenda JAI, la începutul anului viitor

Europarlamentarul PNL Siegfried Mureșan susține că aderarea României la Spațiul Schengen ar trebui repusă cât mai curând pe ordinea de zi a Consiliului JAI, după votul negativ de joi. „Am avut astăzi de partea noastră 26 din 27 de state membre care au susținut aderarea României la spațiul Schengen. România a reușit în ultimele luni să convingă multe țări care se opuneau de ani de zile integrării României în spațiul de liberă circulație. Astăzi doar Austria a spus că încă nu este pregătită să ia o decizie”, scrie Mureșan, pe Facebook. Surse: Bulgarii s-au supărat pe România și au refuzat decuplarea dosarului pentru Schengen. Rareș Bogdan: Bulgaria a votat mizerabil

Bulgariilor i s-a propus la negocierile din Consiliul JAI o variantă de compromis pentru aderarea la Schengen cu un calendar diferit de cel pentru România. Cu alte cuvinte, decuplarea dosarului celor două țări, analizate astăzi la pachet. Bulgarii au refuzat însă, susțin surse oficiale pentru Dig24.ro, supărați fiind după declarațiile ministrului de Interne român, care a spus, înaintea Consiliului JAI că România este dispusă la orice compromis, chiar dacă a pornit la drum cu Bulgaria. Olanda se pronunțase deja împotriva aderării Bulgariei pentru care cerea îndeplinirea unor condiții suplimentare, dar era de partea României, însă, cele două țări fiind analizate pe un dosar comun, li s-a propus bulgarilor să accepte o amânare și condiții noi: o nouă misiune de experți care să verifice frontierele și un nou raport MCV pozitiv. Ce înseamnă pentru Croația intrarea în Schengen: Avantaje economice, dar și sarcina de a proteja frontiera externă a UE

La un deceniu după aderarea la UE, Croația intră la 1 ianuarie 2023 atât în zona euro cât și în spațiul Schengen, ceea ce îi aduce numeroase avantaje, în special comerciale, dar apartenența la spațiul european de liberă circulație implică pe de altă parte provocarea de a controla frontiera externă a UE, notează agenția EFE. Pentru guvernul conservator de la Zagreb, Croația va deveni astfel parte a "unui club de elită, format din 15 țări care sunt în același timp membre în UE, NATO, Schengen și zona euro", scrie Agerpres. Odată cu intrarea în Schengen dispar controalele la

frontierele Croației cu Slovenia și Ungaria, dar vor fi consolidate cele de la granițele cu Serbia, Bosnia și Muntenegru. În cazul aeroporturilor, aplicarea regulilor Schengen pentru Croația va începe din 26 martie 2023. Bulgaria vrea noi negocieri pentru Schengen. Ministru: Dacă dialogul nu va fi constructiv, e posibil să ne gândim la contramăsuri

Bulgaria nu renunță la ideea represaliilor, după ce Austria și Olanda i-au refuzat aderarea la Spațiul Schengen, la pachet cu România. Șeful Internelor de la Sofia a spus după ședința furtunoasă din consiliul JAI că mai întâi așteaptă noi negocieri. „Prima măsură va fi dialogul constructiv. Noi credem că sunt încă oportunități în această direcție. Rămânem deschiși la dialog și pregătiți pentru a face tot ceea ce este necesar pentru a-i convinge pe partenerii noștri că Bulgaria e gata să fie membru de încredere în Schengen. Dacă aceste dialog nu va fi atât de constructiv pe cât ne așteptăm noi, este posibil să ne gândim și la contramăsuri”, a spus ministrul Ivan Demerdjiev. Nicolae Ciucă: Nu înțelegem poziția inflexibilă a Austriei. Vom relua procesul de aderare la Schengen

Premierul Nicolae Ciucă spune că România va relua procesul de aderare la Spațiul Schengen, după ce candidatura ei a fost respinsă în Consiliul JAI. El și-a arătat dezamăgirea față de refuzul Austriei, pe care îl consideră nejustificat, deoarece s-a bazat pe cifre incorecte. „În calitate de premier și cetățean român aș dori să mulțumesc Comisiei Europene, Parlamentului European, dar și celor din agențiile europene care ne-au susținut vocal pe baza unor fapte și cifre solide și care au insistat să găsim împreună soluții. Toate statele au fost de acord să ne deschidă porțile pentru Schengen, cu o singură și nejustificată excepție, Austria. Unanimitatea nu a fost posibilă pentru că un singur stat membru a refuzat”, a spus Ciucă. Rareș Bogdan: Companiile de stat românești să-și închidă conturile de la băncile austriece, după comportamentul „nesimțit” al Austriei

Europarlamentarul liberal Rareș Bogdan a solicitat joi, în cadrul unei intervenții făcute la Antena 3, companiilor de stat românești să-și închidă conturile pe care le au la băncile austriece din țară. Bogdan a acuzat Austria de un comportament „sfidător, revoltător, agresiv și nesimțit” la adresa României, după votul nefavorabil cu privire la accesarea țării noastre în spațiul Schengen. „Astăzi împotriva intereselor României și a românilor a fost Austria. Companiile de stat din România care în momentul acesta au carduri bancare prin care rulează zeci, sute de milioane de euro lunar prin Raiffeisen și Erste, sunt obligate de către fiecare român în parte să-și închidă de la Raiffeisen și de la Erste”, a spus Rareș Bogdan. Cu o zi în urmă, europarlamentarul a povestit la Digi24 cum s-a desfășurat întâlnirea cu cancelarul austriac Karl Nehammer pe tema aderării României la Spațiul Schengen. El a spus că liderul de la Viena a fost foarte tensionat în cursul întâlnirii și că a amintit de faptul că Austria a fost un imperiu. Culisele votului anti-România în Schengen. Cum s-a opus Bulgaria „rânjind” și ce mai putem face

România și Bulgaria au primit joi un vot negativ din partea Olandei și Austriei pentru aderarea la spațiul Schengen. Deși Olanda nu se opunea României, faptul că dosarul era la pachet cu vecinii bulgari a dus la respingere. În ședința Consiliului JAI, Olanda a cerut decuplarea celor două țări, însă în momentul în care propunerea s-a supus la vot Bulgaria s-a opus. Europarlamentarul PNL Rareș Bogdan a descris, la Digi FM, evoluția discuțiilor de la Bruxelles: „România a intrat și a

susținut că dorește vot. S-au discutat mai mult scenarii. Primul: România să accepte o amânare pentru luna septembrie. S-a refuzat această propunere. După care, la propunerea Austriei, s-a vorbit despre un vot în luna iunie. România a spus nu. Am spus că suntem de acord să intrăm în Schengen în septembrie pentru terestru și aeroportuar în iunie, dar cu vot dat azi. În favoarea României au fost două state mari și două state mai mici. Germania s-a purtat astăzi absolut admirabil, Franța la fel. Și Luxemburg și Belgia. După care au vorbit 20 de state să convingă Austria să voteze pentru România. Olanda a spus că suntem nevoiți să votăm împotriva României și Bulgariei că avem o problemă cu Bulgaria, vă rog decuplați România de Bulgaria”. Comisar european, după votul pe Schengen: Sunt dezamăgită și cred că împart dezamăgirea cu cetățenii României și Bulgariei

Comisarul european pentru afaceri interne Ylva Johansson s-a declarat dezamăgită de votul din Consiliul JAI prin care a fost respinsă aderarea României și Bulgariei la Schengen. Ea le-a transmis un mesaj cetățenilor celor două țări: meritați să fiți Schengen. Și ministrul ceh de Interne, Vít Rakusan, a spus că România și Bulgaria sunt pregătite pentru a fi primite în spațiul comun european. „Croatia a făcut totul pentru a fi în Schengen și suntem siguri că acest mesaj este pozitiv pentru cetățenii europeni. Din punctul meu de vedere, și România și Bulgaria sunt gata să fie membre ale Schengen și le mulțumesc acestor două țări pentru toată munca lor, pentru tot ce au făcut în ultimul an, în ultimele luni și sunt convins că vremea lor va veni în curând”, a spus Rakusan, a cărui țară deține președinția UE. „Am un mesaj pentru cetățenii români și bulgari: meritați să fiți primiți în Schengen, să aveți acces în zona de liberă circulație. Aveți susținere din partea a aproape toate țările membre. Sunt dezamăgită și cred că împart dezamăgirea cu cetățenii României și Bulgariei”, a spus și comisarul european Ylva Johansson. Kelemen Hunor, reacție după votul împotriva României: „O decizie mizerabilă împotriva fiecărui cetățean român”

<https://romania.europalibera.org/a/romania-nu-intra-in-schengen/32167212.html>

SUBIECTUL LA POSTURILE TV DE LA CHIȘINĂU

României și Bulgariei în spațiul Schengen? **LA POSTURILE TV DE LA CHIȘINĂU**

Subiectul nu a trecut fără atenție la niciunul din principalele televiziuni din RM (*JurnalTV, Moldova1, PrimeTV, TV8, ProTV, Primul în Moldova, NTV, RTR*), chiar dacă unii i-au acordat doar câteva rânduri, iar alții mai multe știri.

NIVELUL DE REFLECTARE A EVENIMENTULUI

ȘTIRI LA SUBIECT (tabel)

subiectul la posturile TV de la Chișinău

numărul de știri la subiect prezentate la posturile monitorizate							
Jurnal TV	Moldova 1	TV8	ProTV	PrimeTV	Primul în M	RTR M	NTV M
7 știri	4 știri	4 știri	3 știri	3 știri	1 studio + 1 știre	4 știri	1 știre

CLASAREA PE CATEGORII

subiectul la posturile TV de la Chișinău

Cât de mult au fost afectate de dezinformare sau propagandă

Categori a	Descrierea	Denumirea
I.	<i>Nu au ilustrat în niciun fel evenimentul.</i>	—
II.	<i>S-a situat cel mai departe de faptele reale, reluând narațiuni propagandistice sau apelând la varii procedee de manipulare și dezinformare.</i>	RTR NTV Primul în Moldova
III.	<i>Au admis erori la redactarea știrilor, oferind (intenționat sau neintenționat) detalii inexacte sau eronate, unele dintre ar fi apte să îndepărteze spectatorul de perceperea corectă a informației.</i>	Primul în Moldova TV8
IV.	<i>Au reflectat subiectul relativ neutru și corect, fără să-i acorde totuși prea multă atenție, analiză.</i>	Moldova1
V.	<i>A redat subiectul amplu, nu s-a limitat la relatarea datelor, a prezentat faptele în evoluție sau/și le-a completat cu opinia experților.</i>	PrimeTV ProTV JurnalTV

DISTORSIONAREA MESAJULUI SAU DENATURAREA FAPTELOR

Printre tipurile de abateri care au contribuit la distorsionarea informației, am semnalat, în urma analizei materialelor realizate de televiziunile monitorizate, cazuri de:

- **Manipulare prin prezentarea selectivă a datelor scoase din context și prezentarea tendențioasă a informațiilor** - (RTR, „Zelenski vrea să vândă Ucraina Occidentului”);
- **Trecerea sub tăcere a faptelor și manipulare prin omitere** - (Primul în Moldova, NTV);

- **Omiterea surselor video și încălcarea eticii ziaristice și legislației audiovizuale** - (Moldova 1);
- **Redactarea defectuoasă, la limită cu dezinformarea** (Moldova 1 - „intenția ucrainenilor de a folosi o bombă murdară”);
- **Folosirea inexactă a termenilor** (Prime TV - „Ucraina s-ar pregăti să detoneze o „bombă nucleară”);
- **Intrigă, la limită cu manipularea, prin folosirea exagerată a imaginilor de propagandă, contribuind la crearea unei imagini a Rusiei ca o supraputere care le controlează pe toate** (TV 8).

În continuare, găsiți descrierea exactă a tezelor de mai sus și analiza detaliată a materialelor informaționale prezentate la televiziunile monitorizate.

NARAȚIUNI DE PROPAGANDĂ

ANALIZĂ DETALIATĂ

JURNAL TV

„România și Bulgaria nu intră în Schengen”

<https://youtu.be/3UCTqS99ng8?t=617>

10:17 - 12:05

Austria și Olanda au votat împotriva acceptării României și Bulgariei în spațiul Schengen. Țările de Jos au precizat că nu se opun României, ci doar Bulgariei, dar pentru că sunt la pachet votează împotriva pentru ambele. Croația în schimb, a primit votul pro și va intra în Schengen.

„Johansson: Aderarea va fi prioritate”

<https://youtu.be/3UCTqS99ng8?t=726>

12:06 - 12:40

Comisarul European pentru Afaceri Interne, Ylva Johansson, s-a declarat dezamăgită și a subliniat că va fi prioritatea mandatului său ca aderarea României și Bulgariei la Schengen să se producă.

„România: Vom relua procesul de aderare”

<https://youtu.be/3UCTqS99ng8?t=761>

12:41 - 14:36

Șeful cabinetului de miniștri de la București, Nicolae Ciucă, a zis că nu înțelege poziția inflexibilă arătată de Austria, mulțumindu-l în schimb tuturor celor care au votat pentru aderarea României la Schengen. Ciucă a declarat că România va relua procesul de aderare la Schengen.

PROTV

6 decembrie

„Austria nu vrea România în Schengen”

https://youtu.be/Xyb3aA_U3HE?t=2716

45:16 - 47:45

Austria se opune aderării României la Spațiul Schengen, pe motiv că nu gestionează cum trebuie apărarea frontierelor europene, Președintele român, Klaus Iohannis, a declarat că Bucureștiul va negocia până în ultimul clipă. Decizia urmează să fie luată joi la consiliul miniștrilor de interne din UE.

7 decembrie

„România cere vot pentru aderare”

<https://youtu.be/q-jwEEi30Lc?t=2118>

35:18 - 37:58

Dosarul privind aderarea României la Spațiul Schengen se află pe ordinea de zi a Consiliului miniștrilor de Justiție din UE care va avea loc joi. Austria se opune vehement aderării României și Bulgariei la spațiul Schengen, argumentând că în acesta an 75 de mii de imigranți ilegali au ajuns în Austria, fără să fie înregistrați de alte state.

8 decembrie

„România nu intră în Schengen”

<https://youtu.be/1EoeEG5P-qY?t=926>

15:06 - 19:08

România nu intră în spațiul Schengen după ce Austria și Olanda au votat împotriva aderării acesteia. Olanda s-a opus aderării Bulgariei, deși susținea România, dar decuplarea celor țări s-a dovedit imposibilă. Doar Croația intră în Schengen de la 1 ianuarie 2023.

TV8

„România, în suspans”

https://youtu.be/oa_c8DpSjAw?t=2025

33:45 - 35:33

România va cere joi, aderarea la spațiul Schengen în ciuda faptului că Austria se opune. Bucureștiul speră să convingă Viena să-și dea acordul, iar un grup de europarlamentari au mers în Austria pentru negocieri.

„România, în afara Schengen”

Austria și Olanda au votat împotriva aderării României și Bulgariei la spațiul Schengen, asta chiar dacă anterior Bucureștiul parcă reușise să convingă oficialii olandezi să-și de-a votul. Premierul român, Nicolae Ciucă, a declarat că este o decizie regretabilă și că nu înțelege poziția Austriei.

PRIME TV

7 decembrie

Decizie crucială pentru România

<https://primelestiri.md/ro/romania-va-cere-joi-la-consiliul-justitie-si-afaceri-interne-de-la-bruxelles-vot-de-aderare-la-schen---128096.html>

România va cere joi la Consiliul Justiție și Afaceri Interne de la Bruxelles vot de aderare la Schengen. Președintele Klaus Iohannis a declarat, marți, că România va negocia până în ultima clipă aderarea la Schengen.

8 decembrie

România nu intră în Schengen

<https://primelestiri.md/ro/extinderea-spatiului-schengen-va-avea-loc-fara-romania-si-bulgaria--128125.html>

Jurnal: <https://primelestiri.md/ro/primele-stiri-08-decembrie-21-00---128100.html>

Extinderea spațiului Schengen va avea loc fără România și Bulgaria. Roberta Metsola, a scris pe pagina sa de Twitter că este dezamăgită de decizia luată în privința României și Bulgariei, menționând că ambele țări sunt pregătite să facă acest pas. Klaus Iohannis, a declarat după decizia de joi că România nu se oprește aici și că aderarea la Schengen este un obiectiv strategic și că țara sa nu se va opri până nu îl va atinge.

MOLDOVA 1

TOATE

<https://moldova1.md/w/ro/14/7#lis>

<https://moldova1.md/f/ro/144#content>

pe FB

«Austria blochează România»

<https://www.facebook.com/teleradiomoldova/videos/820627675706442>

TC 13,09 - 15,33

«Austria și Olanda au blocat intrarea României în spațiul Schengen. Doar Croația a avut sprijinul unanim a consiliului de miniștri»

«România nu a intrat în Schengen»

<https://www.facebook.com/teleradiomoldova/videos/820627675706442>

TC 15,34 - 20,14

Interviu cu fostul ministru de externe a României, Cristian Diaconescu

06.12.2022

Austria spune oficial „nu” aderării României la Schengen

<https://moldova1.md/f/ro/139#content>

Austria se opune aderării României la spațiul Schengen. Declarația a fost făcută de cancelarul Austriei, Karl Nehammer în cadrul Summit-ului UE-Balkanii de Vest, de la Tirana.

Se întâmplă la o zi după ce ministrul de Interne, Lucian Bode, a fost la Viena, unde s-a întâlnit cu ministrul de Interne Gerhart Karner. Acesta a mai adăugat că este nevoie de mai mult timp în condițiile în care sunt peste 75.000 de imigranți ilegali neînregistrați în Austria.

Ministrul Lucian Bode a încercat să-l convingă pe omologul austriac de faptul că nu există un coridor de imigrație prin România, dar Gerhart Karner a rămas pe poziții. Președintele Klaus Iohannis a declarat, tot marți, la Tirana, că România va negocia până în ultima clipă.

Extinderea Spațiului Schengen se va decide la Consiliul Miniștrilor de Justiție și Afaceri Interne din UE, joi și vineri.

08.12.2022

România a ratat aderarea la Spațiul Schengen după ce Austria și Olanda au votat împotriva (VIDEO)

<https://moldova1.md/f/ro/158#content>

România a ratat din nou aderarea la Spațiul Schengen după ce Austria și Olanda au votat joi la Consiliul Justiție și Afaceri Interne (JAI) de la Bruxelles împotriva aderării Bulgariei și României la acest spațiu. Austria a anunțat oficial, prin vocea ministrului său de Interne, că se opune aderării României și Bulgariei. Olanda a votat la pachet pentru respingerea României și Bulgariei, deși susținea România, dar decuplarea celor două țări s-a dovedit imposibilă, transmite [G4media.ro](https://www.g4media.ro).

„Sunt dezamăgită și cred că împart dezamăgirea cu cetățenii României și Bulgariei”, a spus comisarul european Ylva Johansson.

Pe de altă parte, Croația a primit vot unanim și va intra în Schengen de la 1 ianuarie 2023, potrivit unui anunț al președintelui Croației.

Ca urmare a votului, controalele la granițele terestre ale Croației cu celelalte state membre Schengen vor înceta de la 1 ianuarie 2023, în timp ce controlul la aeroporturi va înceta de pe 26 martie 2023, când se schimbă programul liniilor aeriene.

09.12.2022

România: În semn de protest față de refuzul Vienei, cetățenii au început să boicoteze companiile austriece

<https://moldova1.md/p/813/romania-in-semn-de-protest-fata-de-refuzul-vienei-cetatenii-au-inceput-sa-boicoteze-companiile-austriece>

<https://moldova1.md/f/ro/163#content>

După ce a blocat aderarea României la spațiul Schengen, ministrul de interne austriac spune că și el este supărat. Într-un interviu pentru presa din Austria, Gerhard Karner a declarat că a fost pus în situația să voteze înainte ca populația să fie pregătită pentru ceea ce urmează să se întâmple. Între timp, în România, în semn de protest față de refuzul Vienei, cetățenii au început să boicoteze companiile austriece.

După ce joi a acordat vot negativ inițiativei privind aderarea României la spațiul Schengen, ministrul de interne austriac, Gerhard Karner, a evitat să răspundă la întrebările jurnaliștilor români prezenți la Bruxelles. Oficialul și-a argumentat decizia într-un interviu oferit site-ului austriac Der Standard. Întrebat cum comentează supărarea românilor după acest vot, în condițiile în care doar un mic procentaj din imigranții ilegali ajunge în Austria prin România, Karner a venit cu o reacție.

„Și eu sunt supărat. Și anume în legătură cu procedura, cu faptul că actele juridice au fost puse pe masă practic peste noapte. De mai bine de un deceniu se discută despre faptul că Schengen ar trebui să fie extins. Și acum se vine brusc, fără a pregăti populația pentru ceea ce va aduce acest lucru: este vorba de mai multă securitate? Sau există un plus și un minus în privința riscului?”, se întreabă Gerhard Karner.

Blocajul Vienei pentru aderarea României a provocat supărare în rândul cetățenilor români. La scurt timp după anunțarea rezultatului votului Consiliului JAI, Clubul de fotbal Universitatea Craiova a declarat pe Facebook un „boicot total” pentru companiile austriece partenere.

„Din punctul nostru de vedere, aceste companii, dar nu numai ele, sunt părtașe la politica absurdă și discriminatorie la adresa românilor și a României, promovată de statul austriac în aceste zile. Sperăm ca demersului nostru să i se alăture întreaga suflare fotbalistică românească pentru că,

astăzi mai mult ca oricând, trebuie să arătăm că suntem suficient de maturi din punct de vedere instituțional pentru a nu mai acționa după dictonul: „Capul plecat, sabia nu-l taie!”, se spune în mesajul fotbaliștilor craioveni.

Supărarea clienților români i-a determinat să reacționeze și pe reprezentanții companiilor austriece, care activează în România. Reprezentantul unei bănci austriece a scris pe o rețea socială că susține pe deplin aderarea României la spațiul Schengen.

„Am fost surprinși de decizia de joi. O vedem doar ca pe un rezultat intermediar. Vom continua să sprijinim demersurile autorităților pentru realizarea acestui deziderat”, a scris banca austriacă.

Amintim că ieri Austria a blocat aderarea României la Schengen. Olanda a votat și ea împotriva pentru a respinge Bulgaria. Austria insistă că România trebuie să mai aștepte și să își securizeze mai bine granițele în fața fluxului migrator. Doar că datele FRONTEX - instituția europeană abilitată să evaluează riscurile la adresa securității frontierelor la nivelul UE - arată că migrații ilegali au folosit preponderent trasee din alte state aflate pe ruta Balcanilor de Vest.

Primul în Moldova

- Nu a fost difuzat material

<https://www.youtube.com/live/7sIDK106pCk?feature=share>

- Mențiune pe site despre România și spațiul Schengen

<https://primul.md/prima-declaratie-a-ministrului-austriac-de-interne-dupa-ce-s-a-opus-intrarii-romaniei-in-schengen-si-eu-sunt-suparat-pe-procedura>

NTV

- Nu a fost difuzat material

https://www.youtube.com/live/_pmN-puMk9g?feature=share

RTR

- Titlu: nu are titlu

Miniștrii de interne ai țărilor UE nu au putut aproba aderarea Bulgariei și României la zona Schengen, dar au ajuns la o înțelegere privind aderarea Croației. Austria și Olanda au votat împotriva aderării celor două state la spațiul Schengen. Viena este îngrijorată că extinderea zonei Schengen va spori fluxurile de imigranți. Reprezentanții României și Bulgariei au condamnat ferm poziția Austriei și a Olandei.

<https://www.facebook.com/RTRMoldova/videos/2097494593973252> 45:08 - 46:41

CONCLUZIE

În concluzie, putem rezuma că cele mai apropiate în reflectarea realităților din actualitatea internațională în cazul temei monitorizate au fost posturile TV din categoriile 5 și 4, JurnalTV, TV8, ProTV fiind televiziunea locală care a redat și analizat subiectul cel mai detaliat, clar și fără mesaje distorsionante.

Deși nu am constatat cazuri de încălcare gravă a principiilor informării corecte la prezentarea informațiilor cu privire la subiect la cele opt posturi TV monitorizate, am semnalat totuși mai multe cazuri de denaturare a informațiilor, așa cum au fost descrise acestea în exemplele de mai sus, fapt care a putut influența perceperea obiectivă și corectă a informațiilor. Pentru a preveni pe viitor astfel de situații, sugerăm respectarea recomandărilor descrise în fiecare caz în parte. Dacă am evalua cum a fost reflectat subiectul în ansamblu, putem conchide că posturile TV din Republica

Moldova nu au reflectat subiectul într-o măsură suficientă pentru a cunoaște și înțelege caracterul fals al acuzațiilor lansate de către Federația Rusă. Numai spectatorii postului ProTV au avut ocazia să fie în deplină măsură „înarmați” cu suficientă informație echidistantă, pentru a nu cădea pradă dezinformării în acest caz concret. Într-o măsură destul de avansată au reușit să își protejeze publicul de dezinformare posturile JurnalTV, TV8, iar cei care au urmărit știrile la celelalte posturi nu au fost informați la modul corect, suficient sau chiar deloc. Este important să remarcăm că această analiză este valabilă pentru acest studiu de caz concret și nu recomandăm extrapolarea concluziilor asupra politicilor redacționale în sens mai larg.

Subiectul lunii: **Decembrie 2022**
Anexă

ANALIZĂ DETALIATĂ

CATEGORIA I

Primul în Moldova, NTV Moldova

Primul în Moldova

Primul în Moldova nu a difuzat niciun material la tema analizată, cel puțin, în perioada de referință (6 - 10) decembrie. Am constatat că știrile externe din principalele jurnale au fost dedicate, în special, așa-ziselor „suferințe” ale europenilor, cauzate de diverse lipsuri [de energie](#), dar și unor materiale despre „perspectivele optimiste ale Beijingului”, care sunt o consecință a lansării [noului gazoduct China-Rusia](#).

Așadar, și de această dată, am recunoscut narativele pro-Kremlin ascunse în mod voalat în fluxul general de știri, prin procedee tipice de manipulare, inclusiv, principii în baza cărora sunt alese sau aranjate subiectele în jurnalele de știri.

NTV Moldova

NTV Moldova nu a inclus niciun material la tema dată în perioada de referință.

CATEGORIA II

RTR Moldova, JurnalTV

RTR Moldova

RTR Moldova dedică subiectului o știre [TC 45:08](#) în jurnalul din 8 decembrie. Deși scurt și superficial, materialul reușește să strecoare mai multe idei distorsionate. Toată relatarea este construită în baza declarației cancelarului austriac, Karl Nehammer, care critică aspru situația actuală din zona Schengen și se pronunță împotriva aderării României și Bulgariei. Cele două sunt prezentate ca state nesigure, care contribuie la creșterea fluxului de migranți ajunși ilegal în UE.

Reacțiile oficialilor români și bulgari sunt total ignorate.

Voalat și indirect, printr-un limbaj specific (între metaforă și formulare agramată) *RTR Moldova* reușește să-și trădeze apartenența politică, **prin substituirea unor noțiuni, și inocularea unor narațiuni tipice propagandei ruse, precum că „UE este o zonă cu probleme”, politicienii europeni - niște incapabili, iar valorile europene - foarte discutabile.** Ca de exemplu:

- „Miniștrii de interne ai țărilor UE nu au putut aproba aderarea Bulgariei și României la zona Schengen”

- „România și Bulgaria au aderat la UE în 2007, iar de câțiva ani încearcă să intre în zona Schengen fără vize.”

- „Amsterdam își face griji cu privire la nivelul său ridicat de viață”. Evident, „nivelul ridicat de viață” nu are cum să „provoace griji”. În știre însă Olanda apare ca un stat exagerat de preocupat de propria bunăstare. Rusia, în schimb, ne este prezentată (în știrea anterioară) ca un stat preocupat de bunăstarea întregii regiuni, ba chiar lumii întregi.

O analiză mai atentă vine să deconspire și alte procedee voalate folosite de RTR Moldova, care:

- Plasează știrea între două subiecte cu tentă propagandistică, care pun în lumină pozitivă tot ce are legătură cu politica Kremlinului și condamnă, direct sau indirect, realitățile din UE. Materialul este precedat de o știre dedicată forumului Uniunii Economice Euroasiatice, care laudă starea de lucruri din uniunea estică și o critică pe cea din UE, unde șomajul ar fi „de 7 ori mai mare”, iar prețurile „diferă de 10 ori”.
- Acoperă sincroanele cu vocea prezentatorului și privează astfel spectatorul de posibilitatea de a verifica autenticitatea traducerilor.
- Nu indică sursele imaginilor folosite și astfel încalcă [Codul serviciilor media audiovizuale](#), Art. 13, și totodată lipsește totodată telespectatorul de posibilitatea de a evalua gradul de obiectivitate al informațiilor.

Așadar, procedeele de manipulare se ascund în detalii, care, deși par nesemnificative la prima vedere, adunate la un loc crează o realitate deplasată, dar râvnită de mediile de propagandă.

JURNAL TV

JurnalTV nu a acordat subiectului prea mult spațiu de emisie, multumindu-se să realizeze un singur [material](#), deși, în multe alte cazuri, urmărește îndeaproape realitățile din țara vecină.

Din păcate, știrea **poate fi acuzată de tendentiozitate**, întrucât **redă preponderent poziția României și omite cu desăvârșire argumentele oponenților**. Astfel, materialul subliniază că veto-ul Austriei a fost unul nejustificat, iar Olanda, cităm, „a precizat că nu se opune României, ci doar Bulgariei”. Care este cauza și argumentele părților rămâne însă o enigmă.

Așadar, spectatorii care au urmărit știrea JurnalTV au putut deduce următoarele **informații (veridice, dar incomplete)** că:

- *Refuzul de a accepta România în zona Schengen este „șocant”, neașteptat și nedrept.*
- *Veto-ul Austriei este o mare greșeală, pe care o regretă majoritatea statelor UE, care au susținut adresarea.*
- *Există o lipsă de consens între statele UE, cel puțin în privința României.*
- *„România a dovedit că este un veritabil actor în asigurarea securității europene și va continua să protejeze (...) frontierele Uniunii Europene”.*
- *Bucureștiul „nu înțelege poziția inflexibilă” a Austriei, dar le mulțumește celor care au votat în susținerea sa.*
- *România va relua procesul de aderare.*

În susținerea tezelor date sunt folosite fragmente din declarațiile premierului român, Nicolae Ciucă, și cele ale politicianilor europeni (comisarul pentru afaceri Interne al Uniunii Europene și ministrul de Interne al Cehiei), care regretă faptul că cererea de aderare a României a fost respinsă sau/și promit să promoveze remedierea pe viitor a situației în favoarea Bucureștiului.

Ce nu ar putea înțelege spectatorii din știrea dată - **care ar fi cauza acestei „nedrepti”**, întrucât:

1. **Lipsesc argumentele Austriei și Olandei.** Nu am găsit în materialul JurnalTV niciun vreo explicație (pe text sau sincron) a refuzului celor două state de a vota pentru aderarea României și Bulgariei la zona Schengen.
2. **Lipsește un background** care ar explica de ce ar nevoie România de Schengen și care ar fi avantajele și dezavantajele aderării.

CATEGORIA III
Moldova 1, TV8

Moldova 1

Moldova1 a urmărit cu atenție subiectul și își începe ciclul de relatări cu un scurt voice over, [TC 22.32](#), în care informează despre faptul că Austria a anunțat, prin cancelarul său, că este împotriva aderării României. Iar eforturile autorităților de la București de a convinge că „nu există un coridor de imigrație prin România” nu l-au influențat poziția Vienei. Știrea amintește și declarația președintelui român, care a anunțat în aceeași zi că „România va negocia până în ultima clipă”, dar și că decizia finală va fi luată peste două zile, de Consiliul JAI.

+ Deși scurtă, știrea s-a dovedit a fi suficient de completă, astfel încât ar fi putut servi în calitate de background și completare la materialul din 8 decembrie, care a avut mai multe lacune.

În ziua pronunțării deciziei JAI, *Moldova1* difuzează știrea [TC 13.04](#) în care informează pe scurt despre faptul „Austria și Olanda au blocat aderarea României la spațiul Schengen” și numai Croația a avut sprijinul unanim. Materialul este departe de a prezenta un tablou complex și omite mai multe informații importante:

1. Nu **răspunde la una din întrebările esențiale - cauza vetoului Austriei.**
2. **Nu conține reacția Bucureștiului.**
3. **Nu are un background adecvat**, căci deși își propune să schițeze avantajele aderării României la spațiul Schengen, credibilitatea și **calitatea acestor evaluări nu reprezintă vreo valoare**, căci aflăm doar că: „Potrivit estimărilor, economia României ar putea crește cu 16%”. Cine anume a făcut aceste estimări (reporterul în pauză, vreun expert sau vreo instituție serioasă) nu este precizat.

Printre plusuri, constatăm *Moldova1* este unul din puținele posturi care a găsit loc de emisie pentru replica autorităților de la Sofia, cea a ministrului bulgar de Interne, care declară în sincron că respingerea celor două state nu este o soluție pentru problemele interne ale Austriei.

Totodată, remarcăm eforturile jurnaliștilor de la *Moldova1* de a prezenta în mod divers informația și de a realiza un **interviu, în direct TC 15.25 cu fostul ministru de Externe a României, Cristian Diaconescu**. Cu toate că procedeul în sine ar fi demn de toate laudele, latura tehnică a descalificat practic toate avantajele acestuia. **Conexiunea proastă și problemele de sunet au îngreunat mult perceperea informațiilor.**

În ziua următoare, *Moldova1* revine la subiect și pune pe post o știre [TC 12.40](#), cu titlul „România se răzbună”. Și de această dată însă efortul redactorilor de a face mai multă lumină asupra celor întâmplate s-a împiedicat de un șir de lacune (**generalizări, informații fragmentate, incomplete sau scoase din context**), care, adunate la un loc, au **influențat oarecum perceperea adecvată a informațiilor.**

Astfel, afirmația (mult prea generalizată) precum că, în România, „în semn de protest față de refuzul Vienei, cetățenii au început să boicoteze companiile austriece” nu se bazează decât pe un singur exemplu - cel al Clubului de fotbal Universitatea Craiova. Potrivit *Moldova1*, acesta „a declarat pe Facebook un „boicot total” pentru companiile austriece partener”. Explicațiile oferite în știre însă „zăpăcesc” mai mult decât „lămuresc” lucrurile. **Rămân fără răspuns o serie de întrebări pe care se bazează știrea.** Și anume: Cum anume s-a manifestat acest boicot, ce impact ar avea acesta asupra „companiilor austriece”, și despre ce companii este vorba.

Partea bună ar fi că, **de această dată, știrea conține totuși un background merit să-i ofere spectatorului o perspectivă mai clară asupra evenimentelor anterioare.**

Notă: Moldova1 nu indică sursele imaginilor pe care le folosește la ilustrarea știrilor, astfel încât nu ne rămâne decât să deducem - fie că le-a filmat personal, fapt, în mod evident, imposibil, fie că preia aceste imagini în baza unor contracte oficiale cu agenții de presă, dar și în aceste condiții indicarea surselor nu este un lucru de prisos.

TV8

TV8 urmărește subiectul deja din primele zile, cu toate acestea nu-i acordă neapărat și o importanță prea mare, cel puțin, dacă judecăm după poziția știrilor în jurnale. Excepția face știrea dedicată scandalului diplomatic între Austria și România și tensiunilor de pe scena politică din țara vecină. Și asta pentru că știrile TV8 **creionează un tablou axat mai mult pe latura dramatică decât cea pragmatică a problemei.**

Așadar, pe 7 decembrie, TV 8 oferă spectatorului său un material [România, în suspans](#) (V/O cu sincronul premierului român), care are însă cu mai multe deficiențe.

Din lead-ul știrii aflăm că: „România va cere joi, aderarea la spațiul Schengen, în ciuda faptului că Austria se opune.” Chiar dacă acesta faptul că „Austria se opune.” este și mesajul principal al știrii nu vom afla din știre care sunt **cauzele oficiale enunțate de Viena, și nici poziția Comisiei Europene, care a susținut România.**

„Partea austriacă se plânge pe presiuni și rele tratamente la adresa companiilor austriece care activează în România”- astfel motivează TV8 reticențele Austriei. Asta pentru că postul ignoră declarațiile oficiale și preia, în schimb, preia un fragment mai scandalos dintr-un interviu secundar, oferit pentru [digi](#) de un europarlamentar român.

Știrea din ziua deciziei oficiale a Consiliului JAI, [România, în afara Schengen](#), este mult mai explicită, conținând de această dată și argumentele Austriei (fragment din declarația ministrului de Interne) și contraargumentele României, (fragment din declarația premierului) cu care începe știrea, și potrivit căruia motivele Austriei sunt niște „alegații bazate pe cifre pe care România l-a probat ca fiind incorecte”

Totuși, despre Bulgaria nu aflăm decât că a fost și ea respinsă, „la pachet cu România”, **fără alte detalii** (cauze, reacții etc.). Nu vom afla din știre nici Ce reprezintă Schengen sau ce avantaje ar avea pentru cetățenii români, inclusiv pentru cei peste un milion de moldoveni cu pașapoarte românești.

Subiectul este reluat și în ziua următoare, când TV8 pare să manifeste chiar mult mai mult interes pentru acest material, plasându-l (cu titlul [Scandal diplomatic](#)), mai sus de ultimele poziții în jurnal. TV8 este, așadar, **singurul care acordă scandalului o mai mare importanță decât negocierilor și cauzelor respingerea candidaturii României.**

Materialul informează despre faptul că Ministerul român de Externe l-a convocat pe ambasadorul său în Austria „pentru consultări”, iar pe șefa misiunii diplomatice a Austriei - „pentru a-i înmâna o notă de protest”.

„Nemulțumirile cresc”, iar „supărați de eșecul negocierilor cu Austria, liderii opoziției parlamentare cer demisia ministrului de Interne al României” - afirmă TV8, preocupat de scandalul politic din țara vecină, oferind de această dată mult mai multe detalii, într-un limbaj care presupune că spectatorul moldovean este perfect familiarizat cu realitățile din țara vecină.

Mai aflăm din știre că economia austriacă ar fi **„amenințată de contramăsuri românești” - dar nu și care sunt acestea.**

Știrea punctează că președintele austriac Van der Bellen a criticat decizia guvernului său. Iar oficialii de la București vor continua negocierile și nu exclud să ceară decuplarea României de Bulgaria pentru intrarea în spațiul Schengen.

CATEGORIA IV

ProTV Chișinău, Prime TV

PRO TV CHIȘINĂU

PRO TV CHIȘINĂU a urmărit subiectul începând cu 6 decembrie. Știrea [Austria nu vrea România în Schengen](#) oferă răspunsuri scurte, dar explicite, la întrebările de bază, pornind de la declarația de la Tirana a cancelarului Nehammer, precum că Austria nu va susține aderarea României și Bulgariei la Schengen, întrucât cele două state „nu gestionează cum trebuie apărarea frontierelor europene”.

Nu lipsește nici replica președintelui român, precum că România va lupta până la capăt, dar și precizările de context, despre poziția CE, care consideră că Bulgaria, România și Croația întrunesc condițiile necesare pentru aderare, dar și despre faptul că decizia finală abia urmează să fie luată de consiliul JAI, și este posibilă doar prin vot unanim.

PRO TV CHIȘINĂU reia subiectul și în ziua următoare, cu știrea [România cere vot pentru aderare](#), în care subliniază importanța evenimentului pentru România, reia argumentele Austriei, dar lasă loc de o umbră de speranță. Știrea nu conține vreun sincron al cancelarului, în schimb, prezintă două fragmente din conferința de presă a premierului român, care a insistat că blocarea României nu va soluționa problema. Nici de această dată ProTV CHIȘINĂU nu uită de context și background, ajutându-și spectatorul să se orienteze în tabloul evenimentelor.

[România nu intră în Schengen](#) este titlul știrii pe care PRO TV CHIȘINĂU o prezintă în ziua a fost oficial anunțată decizia JAI, după ce Austria și Olanda au votat împotriva. Știrea conține anumite o notă de regret pentru România, care nu și-a văzut nici de această dată visul împlinit, deși „așteaptă de 11 ani” .

Materialul redă pe scurt argumentele părților: sincronul ministrului austriac de Interne, precum că se opune extinderii zonei Schengen pentru că „sistemul nu funcționează”; regretele României și sincronul premierului român, care a declarat că Austria „și-a bazat veto-ul pe cifre incorecte”; dar și dezamăgirea Comisarului european Ylva Johansson, care a salutat aderarea Croației, și și-a exprimat regretele pentru neaderarea României și Bulgariei, „care au avut sprijinul a 26 de state din spațiul Schengen”; precum și sincronul cu regretele vicepreședintelui Comisiei Europene, Margaritis Schinas, care spune că „Bulgaria și România sunt pregătite din punct de vedere tehnic”, iar că „extinderea Schengen înseamnă controale mai multe și mai bune”

Materialul ar putea fi aproape complet, dacă ar conține și (cel puțin pe text) reacția Bulgariei, respinsă „la pachet cu România”.

PRIME TV

În ajunul deciziei pronunțate la Bruxelles de Consiliul Justiție și Afaceri Interne, PrimeTV a difuzat o știre, cu titlul [Decizie crucială pentru România](#), pornind de la declarația președintelui român precum că, în pofida reticenței Austriei de a vota aderarea țării „România va negocia până în ultima clipă”.

Materialul, suficient de extins ca durată și complex ca referințe, redă principalele declarații oficiale la acea oră, care anticipau și explicau veto-ul ulterior al Austriei, oferă explicații cu privire la poziția Olandei. Postul citează argumentele Bucureștiului care a respins acuzații cancelarului austriac precum că migrații ilegali ar ajunge în Austria prin România.

Știrea notează totodată că Bulgaria ar fi deja resemnată în privința veto-ului care va urma, și explică poziția Olandei în legătura cu Bulgaria, Croația și România.

Materialul se încheie cu faptul că decizia finală abia urmează să fie luată pe 8 decembrie, iar pentru a fi acceptate în Schengen, oricare dintre cele trei țări ar avea nevoie de votul unanim al JAI. La final, redactorii nu uită să amintească succint spectatorului ce presupune, de fapt, accesarea unui stat în zona Schengen.

Prima TV reușește, așadar, să ofere spectatorului o descriere suficient de clară a situației la zi, prezentând principalele declarații și argumente ale părților și răspunzând în linii mari la întrebările curente din ajunul forului de la Bruxelles.

În ziua votului final al consiliului UE pentru Justiție și Afaceri Interne, PrimeTV pune pe post o știre mult mai succintă față de cea anterioară, intitulată [România nu intră în Schengen](#), în care informează că, cităm „*Extinderea spațiului Schengen va avea loc fără România și Bulgaria. Aderarea celor două țări a fost blocată de Austria, în cadrul JAI*”. Știrea reia principalele argumente ale Austriei, care a blocat accesarea României, și cea a Țărilor de Jos, care și-au justificat votul împotriva Bulgariei. Totodată, materialul citează o postare Twitter a Președintei Parlamentului European, Roberta Metsola, care s-a declarat dezamăgită de decizie, menționând că atât România, cât și Bulgaria sunt pregătite să fie acceptate în zona Schengen.

Știrea citează declarația președintelui României precum că „aderarea la Schengen este un obiectiv strategic și că țara sa nu se va opri până nu îl va atinge”. Materialul se încheie cu o scurtă notă despre ce reprezintă de fapt zona Schengen, avantajele și dezavantajele sale.

- Așa cum site-ul postului nu are vreun motor de căutare funcțional, am reușit să identificăm doar două știrile dedicate subiectului analizat, deși nu este exclus că au fost mai multe.